

Soovituslik õpitulemuste jaotus ja soovituslik õppesisu 8. Klassis

ÕPITULEMUSED

Õpilane:

- 1) kasutab Eesti Keele Instituudi veebisõnastikke keele rikastamiseks ja enesekontrolliks;
- 2) oskab kasutada eestikeelse meedia pakutavaid võimalusi info leidmiseks ja keele õppimiseks, oskab nimetada eestikeelseid väljaandeid;
- 3) kasutab keele õppimiseks infokeskkonda, näiteks sildid, kuulutused, reklaamid ja juhised;
- 4) eristab tuntumaid kõnekeelseid keelendeid, valib kõnelemisel ja kirjutamisel sõltuvalt suhtlusolukorrast sobivad keelendid;
- 5) kasutab ametlikus suhtlussituatsioonis sobivat suhtlusstiili ja eesti keelele omaseid keelendeid pöördumiseks, tervitamiseks, huvi üles näitamiseks ja suhtluse lõpetamiseks;
- 6) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega oma huvivaldkondade, üldiste ning õpi- ja elutarbeliste kirjalike ja suuliste tekstide põhisisust;
- 7) teeb kuuldud või loetud intervjuu põhjal kokkuvõtte;
- 8) jälgib mitme osalejaga struktureeritud mõttevahetust ning toob välja mõned põhiseisukohad;
- 9) korduva kuulamise võimalusel teeb kokkuvõtte videoloengust tuttavatel teemadel;
- 10) saab aru üldkeelelisest või oma huvialaga seotud meelahutuslikust või enesediagnostilisest kirjalikust valikvastustega testist;
- 11) saab aru tuttavatel teemadel antud soovitustest ja oskab neid ise koostada suuliselt ja kirjalikult;
- 12) jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku, esitab enda seisukoha;
- 13) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisisu kui ka kõik pole arusaadav, avaldab loetu kohta arvamust;
- 14) suhtleb tuttavatel teemadel ettevalmistuseta küllaltki ladusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule asjakohaselt ja viisakalt;
- 15) osaleb arutelus, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi, kasutab kaaslaste jutule reageerimiseks ja sõnajärje saamiseks sobivaid keelendeid;
- 16) peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumentid, pöördub kuulajate poole ning lõpetab ettekande asjakohaselt ning head tava silmas pidades;
- 17) kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks järelepärimine, motivatsioonikiri, avaldus, seletuskiri, ning oskab neid korrektselt vormistada;
- 18) kirjeldab möödunud sündmust või kogemust kirjeldava teksti;
- 19) kirjutab arutlevaid tekste, kus esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;
- 20) saab aru õpitud teemaga seotud üldkasutatavatest rahvapärastest ütlustest ja vanasõnadest;
- 21) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
- 22) ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
- 23) kirjutab korrektselt järgides õigekirjareegleid õpitu piires.

TEEMAVALDKONNAD

MINA JA TEISED - Isikuomadused, võimed, tugevad ja nõrgad küljed erinevates lukordades. Sõprus, armastus ja heade suhete hoidmine. Erilised inimesed: erivajadused, anded ja omapärad. Füüsiline ja vaimne tervis, tervislikud eluviisid, liikumine.

KODU JA LÄHIÜMBRUS - Ümbruskond ja elukeskkond. Kodukoha rajatised, asutused ja ettevõtted. Tähtsad sündmused kodukandis. Liiklemisvõimalused, vahendid ja taristu. Jalakäija sõbralik linn.

EESTI - Loodusväärtused ja kultuuriväärtused. UNESCO maailmapärand Eestis. Muuseumid, külastused ja virtuaaltuurid. Õppekäigud.

RIIGID JA NENDE KULTUUR- Euroopa Liit, sümbolid, riigid ja keeled. Eesti roll Euroopa Liidus. Tuntud eestlased maailmas. Tuntud teistest rahvustest inimesed Eestis.

IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ- Tõhus õppimine. Mina õppijana. Õpikeskkonna mõju õppimisele. Erinevad õppimisvõimalused ja koolid. Ohutus. Liiklusohutus liigeldes ratta või tõukerattaga. Veeohutus. Ohutud peod ja suhtlemine võõraga. Hädaabinumbrile helistamine. Mittetulundusühingud Eestis ja nende roll ühiskonnas. Vabatahtliku töö võimalused õpilastele. Aktiivse puhkuse vajalikkus ja võimalused. Infotehnoloogia: riistavara, kasutusvõimalused keeleõppes. Sotsiaalmeedia ja äpid. Turvaline internet. Eesti Rahvusringhääling: meediakanalid, rubriigid err.ee lehel. Noortele suunatud saated. Uudistesaaetud.

VABA AEG- Aktiivse puhkuse vajalikkus ja võimalused.

TERVIS- Füüsiline ja vaimne tervis. Vaimse tasakaalu toetamine.

HINDAMINE

Hindega „5” („väga hea”) hinnatakse suulist vastust/esitust, kirjalikku või praktilist tööd/tegevust, kui õpilane on omandanud nõutavad teadmised ja oskused. Hindega „4” („hea”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb väiksemaid eksimusi.

Hindega „3” („rahuldav”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb puudusi ja vigu.

Hindega „2” („puudulik”) hinnatakse õpilast, kui tema teadmistes ja oskustes esineb olulisi puudusi ja vigu.

Hindega „1” („nõrk”) hinnatakse, kui õpilane ei ole omandanud nõutavaid teadmisi ja oskusi.

Hindega „X” („ootel”) hinnatakse õpilast, kes arvestusliku töö ajal puudus. Õpilane on kohustatud

10 päeva jooksul, alates kooli tulekust, töö järele tegema või vastama. Vastasel juhul asendatakse „X” hindega „1”.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

Õpitulemused toetavad üldpädevusi: kultuuri- ja väärtuspädevus ; sotsiaalne ja kodanikupädevus ; enesemääratluspädevus; ettevõtlikkuspädevus, digipädevus

Läbiv teema: Väärtused ja kõlblus; Elukestev õpe ja karjääri kujundamine; Keskkond ja jätkusuutlik areng; Kultuuriline identiteet; Tehnoloogia ja innovatsioon; Väärtused ja kõlblus; Teabekeskkond ja meediakasutus; Tervis ja ohutus;

Valdkondade vaheline lõiming:

INIMESEÕPETUS- analüüsib ennast oma väärtuste, isikuomaduste, võimete ja huvide põhjal ning seostab seda valikutega elus; kirjeldab ja toob näiteid erinevatest tunnete ja läheduse avaldumisviisidest, nt meeldimine, sõprus, armumine, armastus; selgitab suhete loomise, säilitamise ja lõpetamise võimalusi ennast ja teisi kahjustamata. Analüüsib tegureid, mis aitavad säilitada inimese vaimset heaolu, märkab ohte, oskab kaaslast toetada ja vajaduse korral abi otsida.

KARJÄÄRIÕPETUS - toetab tulevast elukutsevalikut.

GEOGRAAFIA -kaartide kasutamine, teenindus, asustus, kliima, veestik, metsamajandus ja metsatööstus

BIOLOOGIA- ökoloogia ja keskkonnakaitse, eluslooduse evolutsioon

AJALUGU- toob näiteid erinevate ajastute kultuuripärandist; märkab kodukoha kultuuripärandit ja teab selle kujunemislugu, mõistab, et kultuuripärandi tähendus võib ajas muutuda. Märkab Eesti ja maailma kultuuri seoseid ja vastastikust mõju). Analüüsib allikate usaldusväärsust eri aspekte hinnates, teab, et allika sõnum sõltub autori positsioonist. Teab, kuidas meditsiin on ajas arenenud ja mis võtteid on kasutatud haiguste ja epideemiatega võitlemisel

ÜHISKONNAÕPETUS- teab Euroopa Liidu liikmesriike ja mõistab, miks Euroopa Liidu liikmesriik peab liikmelisusest tulenevaid kohustusi täitma; toob näiteid Euroopa Liidu kodanike õigustest ja võimalustest, seostades neid enda eluga. Teeb vahet riigi-, era- ja kodanikusektoril, toob näiteid nende tegevusest ja koostööst ühiskonnas ja üksikisikute võimalusest osaleda riigi-, era- ja kodanikusektoris; teab, mis on sotsiaalne ettevõtlus, ja toob näiteid selle võimalustest.

KEHALINE KASVATUS -analüüsib enda liikumiskogemust looduses; oskab liikuda linnas ja/või looduses, määrates asukohta ning suunda, kasutades erinevaid võimalusi. Vaimne ja kehaline tasakaal.

KIRJANDUS - leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi.

MUUSIKA (seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga

INIMESEÕPETUS - seksuaaltervishoid

ÕPPEKÄIK:

Ajaloo mälu olulisusest.

kodukandi kalmistu külastamine: käitumine kalmistul, tähelepanuväärse inimese haua külastus ja lillede viimine.

Tallinna Kunstihoone (ka virtuaalne haridusprogramm). <https://www.kunstihoone.ee/haridus/>

RaRA haridusprogramm Euroopa Elamuskeskuses <https://www.rara.ee/programmid/libastudes-libauudistele-euroopa-elamuskeskuses-7-12-klass/>

Ringhäälingumuuseumi Türil,

Kohalikesse aamatukogudesse, kirjandusklubidesse.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse loovtöötubadesse, kinno, ajalehetoiimetustesse

Eesti Politseimuuseum <https://virumaamuuseumid.ee/eesti-politseimuuseum/programmid/>

Eesti Ringhäälingumuuseum <https://rhmuuseum.ee/opilastele/>

Eesti Lastekirjanduse Keskus <https://elk.ee/opetajale/lasteruhmade-kulastused/>

RaRa haridusprogramm vanadest ja haruldastest raamatutest
<https://www.rara.ee/programmid/vanad-ja-haruldased-raamatud-mis-need-on-7-12-klass/>

RaRa otsimismäng <https://www.rara.ee/programmid/otsimismang-eesti-keele-opijale-a1-c1/>

ÕPPEMATERJALI VIITED; ÕPPEKESKKONNA LAIENDAMISE SOOVITUSED

Soovituslik lugemisvara: Aidi Vallik “Kuidas elad, Ann?” ja “Mis teha, Ann?”

Soovituslikud meediaallikad: ERR, “Postimees juunior”,

Soovituslikud saated: “Maailma kõige targem rahvas”, üks portreesaasade, “Novaator”, ERR “Nova”, ERR “Ringvaade”, ERR “Osoon” - eestikeelsete subtiitrite võimalus, ERR “Kuula rändjajat”

Soovituslikud filmid: “Kalev”, “Tagurpidi torn”

Mina ja teised

Tagasi Kooli e-tund “Kuidas leida oma tugevused ja need enda jaoks tööle panna?”

<https://etunnid.tagasikooli.ee/e-tund/kuidas-leida-oma-tugevused-ja-need-enda-jaoks-toole-panna/>

RaRa viktoriin “Eesti kirjanike armastuslood” <https://www.rara.ee/materjalid/eesti-kirjanike-armastuslood/> Viktoriinis nimetatud kirjanikud võivad õpilastele olla tundmatud, kuid lood annavad inspiratsiooni romantilise loo kirjutamiseks.

Peaasi infolehekülg sotsiaal-emotsionaalse pädevuse kohta
<https://peaasi.ee/mis-on-sotsiaal-emotsionaalne-padevus/>

Taskutarga arutleva kirjandi näide “Kas kool teeb õnnelikuks”.

12. klassile välja pakutud struktuur sobib mudeliks ka III kooliastme õpilastele
<https://www.taskutark.ee/arutleva-kirjandi-kirjutamise-etapid/>

Eesti Väitlusseltsi tunnikava immigratsiooni mõjudest erinevate osapoolte vaatepunktist
<https://oppematerjalid.argument.ee/wp-content/uploads/2023/01/Perekond-Smith.pdf>

Sotsiaalministeeriumi klipp “Kuidas pakkuda abi erivajadusega inimesele?”
Tõestisündinud lood

a) füüsilise erivajadusega inimesest
https://www.youtube.com/watch?v=_DF0oHxU8rc

b) Downi sündroomiga inimesest
<https://www.youtube.com/watch?v=ibpg3HyL0kA>

Tagasi Kooli e-tund “Kas puudega inimestel on samad õigused mis puudeta inimesel?”
<https://etunnid.tagasikooli.ee/e-tund/kas-puudega-inimesel-on-samad-oigused-mis-puudeta-inimesel/>

Eesti Tervisemuuseumi podcast Sünaps “Pimedate abivahendid ja tehnoloogia” <https://tervisemuuseum.ee/sunaps-48-pimedate-abivahendid-ja-tehnoloogia/>

Film “Tagurpidi torn”

Helga Nõu raamatud “Pea suu”, “Tõmba uttu” või “Kuues sõrm”

Kodu ja lähiümbrus

Koduümbruse asutuste kaardistamine, nt Google Maps'i abil sõnavara arendamiseks, keelemaastikuga tutvumiseks.

Kodukandi tänavate nimede päritolu uurimine.

Saabuvate ürituste kuulutused jm kuulutused tänavapostil, kohalikus lehes ja ürituste kalendris.

Kohalikud liiklusuudised.

Eesti Tervishoiumuuseumi podcast Sünaps “Kalmistud mälus ja meeles”

<https://tervisemuuseum.ee/sunaps-58-kalmistud-malus-ja-meeles/>
kalmistukultuurist, käitumine surnuaias, nt 05.00-15.00

ERRi Nova. “Parkuur: linnasport” <https://services.err.ee/media/embed/1126573>

ERRi Nova. “Avalik ruum, noored parkides”

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=y1FIBBK249I>

ERRi Nova. “Intervjuu ansambliga Redel, puidust ehitised”:

<https://www.facebook.com/watch/?v=5663888290303725>

ERRi Novaator. “Rikas linn, vaene linn” (elurikkusest)

<https://novaator.err.ee/k/teadus3minutiga>

ERRi “Kuidas muuta autokeskset maailmapilti?” <https://etv.err.ee/1608746230/kuidas-muuta-autokeskset-maailmapilti>

Tagasi Kooli e-tund “Miks on autostumine halb ja kuidas aitab jalgratas?” <https://etunnid.tagasikooli.ee/e-tund/miks-on-autostumine-halb-ja-kuidas-aitab-jalgratas/>

M. Kitsinik “Eesti keele õpik vene õppekeelega koolidele” lk 44
https://integratsioon.ee/sites/default/files/188_eeesti_keeke_opik.pdf

Eesti

Lõbusad Eesti kohanimed

<https://postiindeks.ee/et/blogi/lobusad-eesti-kohanimed/>

Kunstimuuseumi KUMU virtuaaltuur “Eneseloomine. Emantsipeeruv naine Eesti ja Soome kunstis”, nt 19. saj (algus) ja tänapäevane naisekuju (alates 19.50) võrdlus

<https://kumueneseloomine.wordpress.com/e-tund/>

Eesti Ringhäälingumuuseumi programmid Türil:

<https://rhmuuseum.ee/opilastele/> (“Kuuldemäng”, “Uudised”, “Külas on...”)

Eesti Tervishoiumuuseumi podcast Sünaps “Ravimid reovees ehk pilves angerjad”

<https://tervisemuuseum.ee/sunaps-29-ravimid-reovees-ehk-pilves-angerjad/>

Kliimateadlikkus (6 lühiklippi) <https://jupiter.err.ee/1608788248/kliimateadlikkus>

Virtuaaltuur Eesti Rahva Muuseumis (ERM-is)

<https://www.erm.ee/et/content/virtuaaltuur>

Teeviit. Intervjuu kliimaaktivist Kertu Birgitiga:

<https://www.teeviit.ee/kertu-birgiti-kogemuslugu-maailma-muutmiseks-ei-ole-vaja-oodata-kuni-sa-oled-suureks-saanud/>

Eesti Väitlusseltsi tunnikava looduskatastroofidega seotud sõnavara harjutamiseks

<https://oppematerjalid.argument.ee/wp-content/uploads/2023/01/Planeet-ja-katastroofid.pdf>

Mondo tunnikava koos videoga “Milline on päästjate töö kriisikolletes?” <https://maailmakool.ee/wp-content/uploads/2023/08/Tunnikava-436-Milline-on-paastjate-too-kriisikolletes.pdf>

Riigid ja nende kultuur

Euroopa Liidu kergesti loetav lehekülg EL kohta

https://european-union.europa.eu/easy-read_et

Arutelu teema: mida tähendab “kergesti loetav”? Kellele on kergesti loetav ja / või lihtsas keeles test vajalik?

Missuguste EL eesmärkide ja väärtustega see seostub?

https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_et

Euroopa Parlamendi õppevahend EL kohta, nt 4. moodul “EL meie igapäevaelus”

<https://youth.europarl.europa.eu/et/more-information/ambassador-school/active-lessons.html>

TOP 10 maailmakuulsatest eestlastest 2022.a

<https://www.puhkaeestis.ee/et/puhka-eestis/top10-maailmakuulsat-eestlast>

Igapäevaelu. Õppimine ja töö

ERRi Aastakool: Klipid erinevatest koolidest <https://novaator.err.ee/k/aastakool>

H. Vallimäe. “Kuidas tõhusalt õppida?” <https://www.youtube.com/watch?v=MnLr7KRrFyM>

J. Aru “Kuidas mu aju õpib ehk kuidas paremini õppida?”
<https://www.youtube.com/watch?v=VcYcJFU-f64>

Päästeameti test “Kui tuleohutu on sinu kodu?” <https://kodutuleohutuks.ee/test/kui-tuleohutu-on-sinu-kodu/>

Eesti Tervishoiumuuseumi podcast “Kõrvalseisja efekt”
<https://tervisemuuseum.ee/sunaps-39-korvalseisja-efekt/>

ERRi Nova. “Aaslaid juhendab: mis vahe on faktil ja arvamusel?”
<https://menu.err.ee/1070957/kristel-aaslaid-juhendab-mis-vahe-on-faktil-ja-arvamusel>

Meedia mõju

https://www.terviseinfo.ee/images/prints/Uimastiennetuse_%C3%B5petajaraamat/V_peatykk_A_ktiivtood_III_kooliaste_2.meedia_m6ju.pdf

Mondo tunnikava koos videoga “Kas vabatahtlik välisriigis teeb tööd või on turist?”
https://maailmakool.ee/wp-content/uploads/2023/02/Tunnikava-418-Kas-vabatahtlik-valisriigis-teeb-tood-voi-on-turist_.pdf

Vabatahtlikud.ee lehekülj kuulutustega <https://vabatahtlikud.ee/kuulutus/>
Euroopa Parlamendi õppevahend EL kohta “Kas lasta end petta või mitte?”
<https://youth.europarl.europa.eu/files/live/sites/youth/files/assets/documents/ambassador%20school/active%20lessons/pdf/7%20-%20Media%20literacy/et-presentation-media-literacy.pdf>

“Kuldmuna” (reklaamikonkurss) <https://defol.io/kuldmuna/2023/finalists>

Tagasi Kooli e-tund “Mida kujutab endast pressifotograafi töö?” <https://etunnid.tagasikooli.ee/e-tund/mida-kujutab-endast-pressifotograafi-too/>

Eesti Väitlusseltsi tunnikava klikimagnetite teemal <https://oppematerjalid.argument.ee/wp-content/uploads/2023/10/Keeleline-ja-visuaalne-mojutamine-klikimagnetid.pdf>

Vaba aeg

RaRa õppematerjal erinevatest raamatutüüpidest

<https://www.sutori.com/en/story/raamatute-ponev-maailm--mDtJduyCabMvrqRhC54iKDGE>

Eesti Väitlusseltsi tunnikava “Paberraamatud vs e-raamatud”
<https://oppematerjalid.argument.ee/wp-content/uploads/2023/01/Paberraamatud-vs-e-raamatud.pdf>

M. Kitsnik “Eesti keele õpik vene õppekeele koolidele” lk58 https://integratsioon.ee/sites/default/files/188_eesti_keeles_opik.pdf

Eesti Lastekirjanduse Keskus, raamatusoovitused, raamatudoktorile võib kirjutada ja küsida lugemissoovitust

<https://elk.ee/lastekirjandus/raamatusoovitused/>

Raamatud 13+ lugejale: mis pealkiri ja kaas kõnetab?

<https://riksweb.elk.ee/index.asp?action=300&q=3757719338725153246>

Film “Kalev”

Tervis

Peaasi: vaimse tervise vitamiinide test. <https://peaasi.ee/vitamiinitest/>

Peaasi: koolistressi test <https://peaasi.ee/koolistress/>

Eesti Tervisemuuseumi virtuaalnäitus “Unelood”
<https://virtuaal.tervisemuuseum.ee/unelood/unenaotuubid>

Virtuaalnäitusega tutvumise ja teiste unenägude lugemise põhjal saab arutleda unenägude üle ja kirjutada enda unenäost/unenägudest.

Eesti Tervisemuuseumi podcast Sünaps “Teekond puhtusesse. Hügieeni ajalugu”
<https://synaps.simplecast.com/episodes/synaps-5-teekond-puhtusesse-sissejuhatus-hygieeniajalukku>

Eesti Tervisemuuseumi podcast Sünaps “Teekond puhtusesse. Peldik, klosett, kemmerg”
<https://synaps.simplecast.com/episodes/synaps-10-teekond-puhtusesse-peldik-klosett-kemmerg>

Podcasti kuulamine annab võimaluse täiendada sõnavara, arutleda või kirjutada igapäevast elu teema(d)el.

Missugused spordiobjektid on sinu kodukandis? <https://liikumisaasta.ee/spordiobjektid/>

Eesti Tervisemuuseumi podcast Sünaps “Darwini auhind” <https://tervisemuuseum.ee/sunaps-26-darwini-auhind/>

Võimalikud kuulamisaegsed ülesanded: mille eest antakse, mis kriteeriumitele peab vastama, mida tähendavad looduslik valik ja genofond?

Arutelu / arutlev kirjand: kas Darwini auhinna väljaandmine on eetiline?

Eesti Tervisemuuseumi podcast Sünaps “Hakkame liikuma!” <https://tervisemuuseum.ee/sunaps-61-hakkame-liikuma/>

Võimalus kokkuvõtte tegemiseks: jagada teema gruppidele osade kaupa.

ERRi Nova. “Mida treeneril sobib teha ja mida ei” <https://www.facebook.com/watch/?v=196152718940519>

ERRi Nova “Lumelauatamine, kehaasend”

<https://www.facebook.com/watch/?v=632666004212047>

“Kondoomidest. Kuidas kumm kaitsma hakkas?” <https://tervisemuuseum.ee/sunaps-37-kondoomidest-kuidas-kumm-kaitsma-hakkas/> Podcasti episood on faktirohke, soovitav on kuulata lõiku, nt 13.43–15.50

ERR. “Ebaterves maailmas saab elada tervislikku elu” <https://novaator.err.ee/1608892625/inimarengu-aruanne-ka-ebaterves-maailmas-saab-elada-tervislikku-elu>

ERRi Terevisioon. “Spordibioloog: laste vaimset tervist parandab igasugune liikumine.”

<https://novaator.err.ee/1609141768/spordibioloog-laste-vaimset-tervist-parandab-igasugune-liikumine>

Film “Polaarpoiss”